

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/3623-

Dato
6. juni 2025

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2369 fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup om virkningene av å øke personfradraget og å innføre et arbeidsfradrag

Jeg viser til brev fra Stortingets president 30. mai 2025 vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2369 fra representanten Nikolai Astrup.

Spørsmål:

Hva er proveny- og fordelingsvirkningene av å øke personfradraget med 13 636 kroner, innføre et arbeidsfradrag uten utfasing på 22 727 kroner og å gjøre begge deler samtidig?

Begrunnelse:

Vi ber om at fordelingsvirkningene vises for hhv. alle personer over 17 år og personer over 17 år som berøres av arbeidsfradraget.

Svar:

Et arbeidsfradrag er et særskilt fradrag som kun gis i arbeidsinntekt, og som dermed gjør det mer lønnsomt å arbeide – også sammenlignet med å motta trygd. I svaret er det lagt til grunn at fradraget gis ved fastsetting av alminnelig inntekt.

Basert på dagens kunnskapsgrunnlag, er det betydelig usikkerhet om hvilke effekter et arbeidsfradrag vil ha på det samlede arbeidstilbudet. Behovet for mer kunnskap er bakgrunnen for at regjeringen vurderer en mulig begrenset forsøksordning med et arbeidsfradrag for et tilfeldig utvalg unge. Utformingen av forsøket er avgjørende for at det skal gi oss mer kunnskap om effektene. Dersom man innfører et arbeidsfradrag for alle, uten et forutgående forsøk, vil det trolig heller ikke i ettertid være mulig å vite hvilke effekter fradraget har.

Beregningene under inkluderer kun de direkte, mekaniske virkningene på skatteinntektene. De tar ikke hensyn til at endringer i skattereglene kan påvirke skattyternes atferd, som igjen kan ha betydning for offentlige finanser. Økonomisk teori tilsier at et arbeidsfradrag vil ha ulike, og til dels motstridende, effekter på samlet arbeidstilbud. Et arbeidsfradrag styrker insentivene til å delta i arbeidsmarkedet sammenlignet med å stå helt utenfor, og forventes derfor å ha en positiv effekt på sysselsettingen. Størrelsen på responsen er imidlertid svært usikker. For personer som allerede er i arbeid, vil fradraget øke den disponible inntekten etter skatt. Denne «inntektseffekten» trekker isolert sett i retning av redusert arbeidstilbud, ettersom det kan forventes at disse personene vil ta ut noe av inntektsøkningen i mer fritid. Avhengig av utforming, kan et arbeidsfradrag også påvirke lønnsomheten av å jobbe en time ekstra («substitusjonseffekt»), ved at det endrer skatten på den siste kronen man tjener. Typisk vil et arbeidsfradrag redusere marginalsatten og dermed styrke insentivene til å jobbe litt ekstra for personer med lave inntekter (der fradraget fases inn).

Tabell 1 viser anslåtte provenyvirkninger av å øke personfradraget og å innføre et arbeidsfradrag, i tråd med spørsmålet. Tabellene 2-4 viser anslåtte fordelingsvirkninger.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2022. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2025. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av å øke personfradraget og innføre et arbeidsfradrag. Negative tall betyr lettelser. Sammenlignet med 2025-regler

	Påløpt proveny
Øke personfradraget med 13 636 kroner	-11,4 mrd. kroner
Innføre et arbeidsfradrag på 22 727 kroner	-14,1 mrd. kroner
Øke personfradraget med 13 636 kroner og innføre et arbeidsfradrag på 22 727 kroner	-25,3 mrd. kroner

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke personfradraget med 13 636 kroner for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelser.¹ Sammenlignet med 2025-regler

Bruttoinntekt ²	Antall personer	Gjennom- snittlig skatt i referanse- alternativet. Kroner	Gjennom- snittlig endring i skatt. Kroner	Antall som får endring i skatt	Andel som får endring i skatt. Pst.	Gjennom- snittlig endring for de som får endring i skatt. Kroner
0–100 000 kr	307 800	1 000	0	n.a.	n.a. ³	n.a. ³
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	0	6 200	2,9	-2 200
200 000–250 000 kr	132 200	11 800	-800	45 100	34,1	-2 400
250 000–300 000 kr	200 900	18 000	-1 600	118 800	59,1	-2 800
300 000–350 000 kr	250 100	33 000	-2 600	226 300	90,5	-3 000
350 000–400 000 kr	288 100	51 200	-2 800	276 800	96,1	-3 000
400 000–450 000 kr	285 600	68 600	-3 000	278 200	97,4	-3 000
450 000–500 000 kr	271 800	85 800	-3 000	266 800	98,2	-3 000
500 000–550 000 kr	282 400	102 600	-3 000	278 000	98,4	-3 000
550 000–600 000 kr	273 300	118 200	-3 000	270 100	98,8	-3 000
600 000–700 000 kr	510 500	141 200	-3 000	506 400	99,2	-3 000
700 000–800 000 kr	424 400	173 800	-3 000	422 000	99,4	-3 000
800 000–1 mill. kr	509 300	229 000	-3 000	506 500	99,5	-3 000
1 –2 mill. kr	548 500	406 600	-3 000	545 500	99,5	-3 000
2 –3 mill. kr	59 700	889 400	-3 000	59 200	99,2	-3 000
3 mill. kr og over	33 600	2 556 000	-3 000	33 300	99,1	-3 000
I alt	4 590 200	165 200	-2 400	3 839 500	83,6	-3 000

¹ Beløpene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

² Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

³ Tall oppgis ikke ettersom antall personer er lavere enn SSBs minstegrense for en enkelt gruppe av personer.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslåtte fordelingsvirkninger av å innføre et arbeidsfradrag på 22 727 kroner for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelser.¹ Sammenlignet med 2025-regler

Bruttoinntekt ²	Antall personer	Gjennomsnittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Antall som får endring i skatt	Andel som får endring i skatt. Pst.	Gjennomsnittlig endring for de som får endring i skatt. Kroner
0–100 000 kr	307 800	1 000	0	n.a. ³	n.a. ³	n.a. ³
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	0	4 800	2,3	-3 000
200 000–250 000 kr	132 200	11 800	-1 000	39 900	30,2	-3 400
250 000–300 000 kr	200 900	18 000	-1 400	63 900	31,8	-4 400
300 000–350 000 kr	250 100	33 000	-1 600	83 800	33,5	-4 400
350 000–400 000 kr	288 100	51 200	-1 600	103 100	35,8	-4 600
400 000–450 000 kr	285 600	68 600	-2 000	128 800	45,1	-4 600
450 000–500 000 kr	271 800	85 800	-2 600	150 800	55,5	-4 800
500 000–550 000 kr	282 400	102 600	-3 200	187 200	66,3	-4 800
550 000–600 000 kr	273 300	118 200	-3 800	210 100	76,9	-4 800
600 000–700 000 kr	510 500	141 200	-4 200	441 000	86,4	-5 000
700 000–800 000 kr	424 400	173 800	-4 600	390 100	91,9	-5 000
800 000–1 mill. kr	509 300	229 000	-4 600	477 700	93,8	-5 000
1 –2 mill. kr	548 500	406 600	-4 800	527 100	96,1	-5 000
2 –3 mill. kr	59 700	889 400	-4 800	57 300	96,0	-5 000
3 mill. kr og over	33 600	2 556 000	-4 600	31 200	92,9	-5 000
I alt	4 590 200	165 200	-3 000	2 897 000	63,1	-4 800

¹ Beløpene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

² Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

³ Tall oppgis ikke ettersom antall personer er lavere enn SSBs minstegrense for en enkelt gruppe av personer.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslåtte fordelingsvirkninger av å øke personfradraget med 13 636 kroner og innføre et arbeidsfradrag på 22 727 kroner for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelser.¹ Sammenlignet med 2025-regler

Bruttoinntekt ²	Antall personer	Gjennom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Antall som får endring i skatt	Andel som får endring i skatt. Pst.	Gjennom-snittlig endring for de som får endring i skatt. Kroner
0–100 000 kr	307 800	1 000	0	n.a. ³	n.a. ³	n.a. ³
100 000–200 000 kr	212 000	6 000	-200	6 200	2,9	-3 600
200 000–250 000 kr	132 200	11 800	-1 400	45 100	34,1	-4 200
250 000–300 000 kr	200 900	18 000	-3 000	118 800	59,1	-5 000
300 000–350 000 kr	250 100	33 000	-4 200	226 300	90,5	-4 600
350 000–400 000 kr	288 100	51 200	-4 400	276 800	96,1	-4 600
400 000–450 000 kr	285 600	68 600	-5 000	278 200	97,4	-5 200
450 000–500 000 kr	271 800	85 800	-5 600	266 800	98,2	-5 600
500 000–550 000 kr	282 400	102 600	-6 200	278 000	98,4	-6 200
550 000–600 000 kr	273 300	118 200	-6 800	270 100	98,8	-6 800
600 000–700 000 kr	510 500	141 200	-7 200	506 400	99,2	-7 200
700 000–800 000 kr	424 400	173 800	-7 600	422 000	99,4	-7 600
800 000–1 mill. kr	509 300	229 000	-7 600	506 500	99,5	-7 600
1 –2 mill. kr	548 500	406 600	-7 800	545 500	99,5	-7 800
2 –3 mill. kr	59 700	889 400	-7 800	59 200	99,2	-7 800
3 mill. kr og over	33 600	2 556 000	-7 600	33 300	99,1	-7 600
I alt	4 590 200	165 200	-5 600	3 839 500	83,6	-6 600

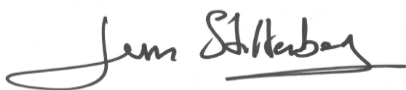
¹ Beløpene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

² Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

³ Tall oppgis ikke ettersom antall personer er lavere enn SSBs minstegrense for en enkelt gruppe av personer.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Med hilsen



Jens Stoltenberg